

**Nasjonalparkstyret for
Øvre Dividal nasjonal-
park og Dividalen
landskapsvernområde**

Besøksadresse
Statskog
9321 Moen

Postadresse
Postboks 700
9815 Vadsø

Kontakt
Sentralbord +47 78 95 03 00
Direkte 77642224+47 95 21 05 35
fmtrmb@fylkesmannen.no

Fredrik Blind,
Saarivuoma sameby

Saksbehandler Bjørn Morten Baardvik

Vår ref. 2021/7149 -

Dato 09.07.2021

**Saarivuoma sameby, v Fredrik Blind. Tillatelse til barmarksjøring fra
Devddisjavre til Lainiovuoma samby merkegjerdje ved Cievccasjavre
til Lainiovuomas kalvingsgjerdje 2021**

Vedtak

Med hjemmel i forskriften for Øvre Dividal nasjonalpark § 3 pkt. 6.3.d og 6.3.egir styret for Øvre Dividal nasjonalpark med dette Könkämä sameby tillatelse til å bruke ATV for barmarkskjøring til Lainiovuoma sameby ved Cievccasjavre, i forbindelse med kalvemerking.

Tillatelsen er gitt med følgende vilkår:

- 1) Tillatelsen gjelder for perioden 10.07 – 18.07. 2021
- 2) Tillatelsen gjelder Fredrik Blind, Sarivuoma Sameby,
- 3) Tillatelsen gjelder for 1 tur retur med inntil -1 - stykk ATV.
- 4) Tillatelsen gjelder for kjøretrasee fra Devddisjavre til Cievccasjavre etter samme trasee som barmarkskjøretøyer Lainiovuoma bruker.
- 5) Kjøringen skal skje på en måte som i minst mulig grad setter varige spor i terrenget eller skader vegetasjonsdekket.

All motorferdsel i utmark skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade på natur og mennesker. Mislighold medfører inndragning.

Vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet, Trondheim.
Eventuelt klage sendes gjennom styret for Øvre Dividal nasjonalpark.

Dette vedtaket fritar ikke Sarivuoma Sameby ved Fredrik Blind, fra å innhente nødvendige tillatelser etter annet lovverk.

Det vises til søknad fra Fredrik Blind Sarivuoma sameby i e-post av 08.07.21, og 09.07

Søknaden

Hei!

Jag Fredrik Blind Saarivuoma sameby ska besøka Čevččasjávri perioden 10 Juli till 18 Juli 2021. Med fyrhjuling. Jag ska märka renkalvar och hämta ren som gått över till Lainiovuoma sameby under Vintern och Våren 2021.

Så som mina förfäder min far Anders P:son Blind och hans far Per p:son Blind gjort sen början av 1800 talet.

Kart som viser kjørerute er vedlagt.

Historikk

Ved utvidelsen av nasjonalparken fikk Lainiovuoma Sameby tillatelse til bruk av et begrenset antall motorkjøretøyer til barmarkskjøring ved inndriving av rein til merkegjerdet. Lainiovuoma fikk etter særskilte forhandlinger med forvaltningsmyndigheten, justert denne tillatelsen til også å omfatte bruk av et begrenset antall ATV, som en forsøksordning i 2020. På grunn av Covid 19, ble det ikke gjort registreringer av effekten av denne delen av dispensasjonen i 2020.

I de seinere år har omfanget av barmarkskjøring etter traseen Devddesjavre - Cievccasjavre økt, - og muligens til et omfang som ligger utenfor den opprinnelige dispensasjonens rammer. Sporskader opp Devddesfjellet tyder på at denne drifts forordningen har vært lite bærekraftig, og at den samla belastning på området blir stor.

Under arbeidet med revisjonene ble forvaltningsmyndigheten gjort kjent med at også medlemmer fra nabobyene Lainiovuoma og Saarivuoma sameby kan ha et legitimt behov for deltakelse i kalvmerkingen ved Cievccasjavre, og at en i forbindelse med dette arbeidet har et begrenset behov for motorisert transport.

Det er sannsynlig at tilretteleggingen av ny kjøretrase øker barmarkskjøringen på strekningen Devddesjavre – Cievccasjavri. Det er en uheldig utvikling, da en økning i omfanget på barmark ikke er ønskelig, samt at det reduserer driftsgrunnlaget for Lainiovuomas helikoptertransport. Inneværende sesong må det derfor gjennomføres en kontroll, og registrering av barmarkskjøringen til Lainiovuoma sameby.

Både Lainiovuoma sameby og forvaltningsmyndigheten er enige om at omfanget av barmarkskjøring kan utvikle seg til å bli et større problem. I den sammenheng er det gjennom bestillingsdialogen med SNO for 2021 bestilt en omfattende kontroll, slik at forvaltningsmyndigheten får bedre vurderingsgrunnlag for det pågående arbeidet.

Ny tillatelse utarbeides vil utarbeides til neste sesong, og da med grunnlag i den enkelte samebys driftsplan for motorferdsel på barmark i nasjonalparken, samt erfaringer fra de to siste år.

Regelverket for nasjonalparken

Øvre Dividal nasjonalpark ble opprettet 9. juli 1971 og utvidet 1. desember 2006. Det er en egen forskrift for nasjonalparken. Formålet ved vernet av nasjonalparken er å ta vare på et stort område med innlandsnatur med litetekniske inngrep i den nordlige landsdelen, for å sikre en stor diversitet i økosystemer, et høyt biologisk mangfold og mange sjeldne arter, samt kulturminner. Det er særlig viktig å ta vare på variasjonsbredden av naturtyper i tilknytning til skog, myr og vassdrag. Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Motorferdsel er forbudt på land og vatn og i lufta under 300m i Øvre Dividalnasjonalpark ifølge forskriften § 3 pkt 6.1. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av luftfartøy i forbindelse med reindrift, eller bruk av motorkjøretøy på barmark i nærmere avgrensede områder i forbindelse med reindrift jfr. forskriften § 3 6.3.d og e.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder også når forvaltningsmyndigheten gir tillatelser etter verneforskrifter. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-varprinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Styrets vurdering

Reindriftsloven om ATV bruk i verneområder:

Bruk av terrenggående kjøretøy på bar mark skal begrenses mest mulig og skal så langt mulig foregå i faste løyper. Motorisert ferdsel eller flyging inn i område vernet i medhold av naturmangfoldloven kapittel V eller eldre vernevedtak som nevnt i naturmangfoldloven § 77, skal foregå i samsvar med fastsatte forskrifter om vern.

Det er hjemmel i forskriften for nasjonalparken til å gi tillatelse til bruk av luftfartøy og motorkjøretøy på barmark i forbindelse med reindrift. Ifølge forskriften kan det legges opp til flerårige tillatelser. I vurdering av denne saken har styret støttet seg til formuleringer i reindriftsloven.

Reindriftsloven om tilsyn, innsyn i andre flokker, skilling, og merking av rein.

Kalvemerking er en viktig del av reindriften. Etter det vi forstår av § 28 i reidriftsloven skal reiene holde tilsyn med sin rein slik at den ikke kommer utenfor lovlig beiteområde eller sammenblandes med annen rein. Men styret er kjent med at det ikke er uvanlig at sammenblanding med andre flokker kan skje.

Videre oppfatter vi lovens reindriftslovens § 29. om Innsyn, til at medlemmer fra en sameby som har grunn til å tro at rein fra den har kommet inn i en annen samebys flokk, har rett til å besiktige flokken for å se om dens rein er i flokken.

Reindriftslovens § 31. tilsier at Den som har rein i en flokk sammen med andre, kan kreve skilling for uttak av egne dyr. De andre som har rein i flokken, har plikt til å legge forholdene til rette for skilling. Ingen må forstyrre arbeidet under skillingen. Skilling bør finne sted før flokken forlater sesongbeiteområdet.

Videre tilsier § 33. Plikt til merking av rein. All rein i det samiske reinbeiteområdet skal merkes med eierens merke.

Etter styrets oppfatning, vil både Saarivuoma og Könkämä sameby kunne ha behov for å ha folk inne i Lainiovuomas kalvingsgjerdet for å besiktige flokken, og for å skille ut/merke eventuell egen rein som har blandet seg sammen med rein tilhørende Lainiovuoma.

Styret vurderer det videre slik at begrenset motorferdsel, med formål å hente ut egen rein fra andres flokk med bruk av ATV, kan være nødvendig og hensiktsmessig.

Søknaden er vurdert i forhold til naturmangfoldloven (§ 7) som viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten gir tillatelser etter verneforskrifter. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), førevar- prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Motorferdsel med ATV kan forstyrre dyreliv og friluftsliv. Den transporten det søkes om her, har kort varighet, og berører kun en liten del av nasjonalparken etter løypa fra Devdissjavre til Cievccasjavri. Det er også på det rene at motorisert ferdsel med ATV kan føre til terrengslitasje med kjørespor. I bratte partier, og på blaute myrområder, kan det oppstå vannerosjons, og det skapes et terrengskadebilde som vil stå i mange år, og muligens må utbedres og revegeteres for at sårene skal gro.

Vi vurderer det slik at bruk av helikopter til er den mest miljøforsvarlige teknikken i denne sammenheng, men vil i år tillate bruk av ATV, da vi har oppfattet situasjonen slik at det er snakk om å hente heim egne dyr. I tillegg er vi usikre på om felles helikoptertransport for samebyene vil fungere.

Motorferdsel på barmark medfører slitasje på vegetasjonen og strider mot formålet med å ta vare på naturen i nasjonalparken. I den forbindelse har fylkesmannen tidligere uttrykt bekymring for utviklingen i området, i brev av 25.03.2008 (brevet ref. 2007/3460-4) samt rapporter fra SNO om kjørespor blant annet østover fra Lainiovuoma sameby, samt stor markslitasje i det gamle kjøresporet over Devdesfjellet. Terrengslitasje i form av kjørespor er i første rekke knyttet til barmarkskjøring til og fra sommerboplassen, og i liten grad til barmarkskjøring ved samling og inndriving av rein. Barmarkskjøring, terrengslitasje, revegetering og terrengforsterkende tiltak er tema i et samarbeidsprosjekt mellom Lainiovuoma sameby, forvaret og forvaltningsmyndigheten. Resultatene fra arbeidet som gjøres, kan medføre endringer i vilkårene i denne typen tillatelsen blir endret, og at skadevolder kan bli pålagt oppretting av eventuelle skader.

Barmarkskjøringen kan også forstyrre folk på tur og stride mot formålet med friluftsliv i nasjonalparken. Det settes derfor vilkår om at bare traseen Devddisjavre – Cievccasjavre skal benyttes.

Nasjonalparkstyret er bekymret for at den samlede belastning av ATV kjøring langs dette sporet, og at motorferdselen dette medfører vil stride mot verneformålet og ødelegge verneverdier i nasjonalparken. Det må derfor settes vilkår om at tillatelsen gjelder kun en tur.

Med disse vilkårene vil motorferdselen bli redusert til et minimum i forhold til det som er nødvendig for å få skilt ut rein og få gjennomført kalvemerkingen.

På grunnlag av denne vurderingen mener styret for Øvre Dividalnasjonalpark og Dividalen landskapsvernområde at den omsøkte motorferdselen kan gjennomføres med liten påvirkning på verneformålet eller begrenset påvirkning på verneverdiene i nasjonalparken. Søknaden er vurdert etter prinsippene i naturmangfoldloven § 9-12 og vi mener det er grunnlag for å gi tillatelse til den omsøkte motorferdselen på vilkår. Vi påpeker at det ved aktivitet og ferdsel skal tas hensyn til at området er vernet som nasjonalpark, og at motorferdselen reduseres til et minimum.

Med vennlig hilsen

Bjørn Morten Baardvik
nasjonalparkforvalter

Kopi til:
Lainiovuoma sameby/v Aslat Simma

Fjelltjenesten v/Kjetil Letto
Fjelltjenesten v/Albrt Fosli
Målselv kommune v/Morten Tomter
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Statskog
SNO/v Torbjørn Berglund
Målselv kommune
Per-Anders Nutti, Saarivuoma sameby